

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОТО „НАДГРАЖДАЩО ОБРАЗОВАНИЕ“ КАТО АКЦЕНТ В ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИ ПО АЛТЕРНАТИВНИ ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ В ЛТУ СОФИЯ – ЕДИН СПОДЕЛЕН ЕКСПЕРТЕН И ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ ОПИТ

Йордан Йорданов
Лесотехнически университет, София

Резюме

В търсене на по-ефективни форми на обучение и квалификация на бакалаври по туризъм и преодоляване на проблемите на тяхната бъдеща реализация, своето стратегическо място имат и ще имат периодичните дискусии, относно съдържанието на учебния процес във висшето образование по алтернативни видове туризъм. Селекцията на дисциплини и прилаганият интердисциплинарен подход в базисното, специализирано и профилирано професионално обучение на бакалаври по специалността Алтернативен туризъм в ЛТУ е симбиоза на приложната теория и авангардната практика, ориентирани към нуждите на реалния бизнес.

Ключови думи: обучение, алтернативен туризъм, проблемна реализация, кадрова политика.

Key words: education, alternative tourism, problematic implementation, personnel policy.

JEL: C14.

Лесотехническият университет в София, е един от най-старите и престижни държавни университети в България. Той с основание е наричан „Зелената академия“ на Балканите, защото студентите се обучават в загриженост към природата и нейните горски и водни ресурси, които са „...Дар от Боговете...“ и освен растителната съкровищница, „...днес възприемаме водата като жизненоважна и не можем да си представим съществуването без нея...“¹. В ЛТУ завършват не само български, но и чуждестранни студенти от съседни държави – балкански и европейски. Десетки хиляди завършили през годините, в различните „зелени“ специалности, популяризират със своята професионална реализация нивото и качеството на подготовка на студентите и трайно поддържат имиджа на неговите факултети и специалности.

От пет-шест години в ЛТУ се реализира иновативно обучение на студенти по специалността **Алтернативен туризъм** в рамките на катедра „Икономика“ на Стопанския Факултет. През 2013 година на пазара на труда излязоха и се реализират успешно в различни туристически и други фирми в София и страната около двадесет представителя на Първият випуск студенти - бакалаври от тази специалност. През 2014 г. след поредната си „академична стажантска практика“ през летния период в български туристически комплекси, както и в САЩ и Европа през есента ще се появят на този пазар още толкова професионално подготвени дипломирани специалисти с висше образование завършили тази специалност.

В рамките на проучванията на водещи проблемни въпроси, възникнали в процеса на теоретична и практическа подготовка на бакалаврите

по Алтернативен туризъм/АТ/ в ЛТУ са изведени две особено актуални теми за дискусии на всички нива на компетентност в академичната и браншова общност. Те са свързани с изразеното отношение на ангажираните в учебния процес общности към ефективността от обучението по Алтернативни видове туризъм /АВТ/ в едно висше училище с уникална експертна и научно-тренировачна база и сблъсъка на завършващите студенти с проблемите на тяхната реализация на пазара на труда и на кариерното им развитие в България.

В проведените десетки обсъждания в „домашната среда“ на ВУЗ-а на визията за реализация през последните години, повечето момчета и момичета от тези два набора заявяват с основане трайното си желание да работят в България. Те всички още в първите си стажове придобиват впечатления за реалните отношения между работодатели и наемни служители. Последвалят обмен на впечатления ги прави достатъчно информирани, относно „*истината*“ за **условията за реализация в България на специалисти завършващи специалност „туризъм“** и съществуващата неудовлетвореност от стартовите условия на труд или от възнаградението в повечето фирми, в които попадат след тяхното дипломиране. За не многото късметлии, намерили желаната позиция според критериите на съвременната трудова реализация в страните с развит туристически сектор в Европа и по света, тази „истина“ също е актуална. За всички става все ясно, че България е реален донор на обучени кадри за други страни и за това всеки от учещите или завършили вече в перспектива обмисля личните си планове, отчитайки споделените констатации на групата разочаровани свои колеги .

¹Димитрова, Б. и кол. Акваспининг като антистресова превенция на здравето. Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, конференция „Оптимизация и иновации в учебно-тренировъчния процес“, стр.146, абз. 1, С., 2011. ISSN 1314-2275

Основен въпрос в текущият дебат в бранша и съсловните общности налага очевидно осмислянето и предприемането на мерки за преодоляване на проблемите с реализацията на обучените кадри в туристическия сектор на България! Това е една от причините студентите да бъдат обучавани в умения за разрешаване на конфликти, защото, „...не трябва да се стремим да елиминираме конфликтите, а да ги използваме в своя полза (вътре в сектора), защото те съдържат конструктивна сила...“². *Дискусиите би трябвало да стартират, както с аргументиране на безконфликтността между формите на масов и алтернативен туризъм, и нуждата от тяхното синергично и асортиментно целогодишно допълване.* В този аспект дискусиите следва задължително да включват и анализ на професионалните и личностни качества на собствениците и мениджърите „употребяващи“ много често като неухотворени предмети в производствения процес своите служители подготвени в професионални колежи и университети. Техните професионални знания и умения са формирани в „...образователни модули и образователни нива в обучението...“ със систематизирани критерии за „...обективизиране на педагогическия напредък на обучаваните...“³.

Без оценка на реалните измерения на проблемите в трудово-правните отношения, относно незаинтересоваността на не малка част собственици в големите ни курорти да развият професионалните умения и инвестират в професионалната квалификация на своите кадри в туристическите фирми, няма да можем да изясним напълно и причините за текучеството на персонала в бранша и напускането на страната от най-способните. На практика проблемен е криворазбраният стремеж на този тип собственици в сектора да икономисват от възнаграденията и средствата за квалификация на персонала. Подобни „бакалски критерии“ са част от „селективният им подход“ при подбора на кадри, илюстриращ в определена степен и „мотивите“ за подмяна на образованите с нископлатени необучени кадри за различни изпълнителски и ръководни позиции и т.н.

Обект на този тип анализи са служители, реализиращи не само в рамките на масовия туризъм в курортните ни центрове през годините, но и на първите споделящи подобна участ специалисти по Алтернативни видове туризъм в курортната и градска среда в страната, дипломиращи се през последните години. За нашите млади колеги е известна истината, че ниската квалификация и ниската мотивация са пропорционално обвързани с постиганият резултат, който по време на стажове и практики те съизмерват с ниското качество на обслужване, еднообразното или не

запомнящо се от потребителите предлагане и привличането на ниско платежоспособна българска и чуждестранна клиентела.

Тези и аналогични въпроси основателно са обект на научно-практически дискусии и коментари, както и са почти ежедневни теми за обсъждане и изследване от страна на представителите на различни общности от бранша, образователни и административните структури през последните години. Анализът на тези особено важни за младите хора въпроси са част от изследваните настроения, разочарования и оценки, регистрирани при общуване или при целево търсене на тяхно мнение и позиция за преодоляване на съществуващите проблеми. Определено обвързването на съществуващите проблемни теми във връзка с отношението на специалистите, подготвяни за реализация или себerealизация в сектора на туризма, респективно като служители, предприемачи, мениджъри или изпълнители в различни алтернативни видове туристически форми на обслужване, изисква коментар относно оптимизацията на структурата и съдържанието на учебните планове и програми и на акцентите в процеса на средното и висше образование по туризъм според пазарните процеси.

В обсъждането на тази материя, имаща стратегическо значение за настоящето и бъдещето особено на самоутвърждаващите се алтернативни и целогодишните форми на туризъм в България следва да бъдат привлечени експерти с опит в подготовката на кадри за сектора, преподаватели и работодатели, работещи и учещи във колежи и ВУЗ, компетентни институции, браншови и съсловни организации. Факт е, че е на лице широко поле за дебат и изясняване на негативните тенденции, както и несъответствията в различните етапи на обучение на млади кадри, обучавани за реализация в различните сфери и дейности на туристическия бизнес в България, така и относно отговорностите на всички ангажирани в този процес. Безусловно в центъра на дебата относно взаимоотношенията, свързани с обвързването на интереси и качество на предлаганото масово, специализирано и профилирано алтернативно туристическо обслужване стои търсенето на по-приемливи форми за взаимна мотивация и въпроса за съгласуване на всички нива дългосрочна визия за коопериране и съпричастност към успехите в бизнеса.

Очевидно е, че днес всеки участник в търговските и трудово-правни отношения е заинтересован от позитивни промени с отчет на всички интереси и от по-правилна преценка на условията и процесите в конкретната конкурентна среда. Участниците в дебата следва да се съгласят, че качествено, базисно, продължаващо или моделирано на база надграждане на знания

²Димитрова, Б. Спортна анимация и забавно-развлекателни програми. Учебник за ОКС „бакалавър“ и „магистър“. Изд. Авангард, стр. 57, абз. 2, С., 2011.

³Димитрова, Б. и кол. Плувни спортове в училище. Ръководство за ОКС „магистър“. Изд. Авангард Прима, стр. 13, абз. 2, С., 2006.

и умения професионално образование по туризъм е гаранция за качествена реализация и на кадрите и на предлаганите с тяхно пряко участие туристически програми и пътувания.

Вниманието на браншовите и съсловни общности следва да е с акцент върху задържането в България на всички професионално подготвени специалисти, разработващи и реализиращи туристическият асортимент на националния туристически комплекс на страната в цялото му разнообразие. Повече от всякога е нужно образователният процес да се организира с отчет на специфичните особености и тенденции в различните сегменти на платежоспособното търсене на потребителите на туристически продукти в страната и в чужбина през четирите сезона на годината.

В рамките на продължаващият през последните години дебат, относно реализацията на обучаваните студенти по Алтернативни видове туризъм, в т.ч. и при търсене отговори на подобни въпроси засегнати в академични разработки и извън аудиторни дебати и обсъждания в ЛТУ се анализират и коментират реално съществуващи подобни браншови и трудово-правни проблеми. Широкият кръг от проблемните въпроси, възникнали в процеса на стажировка и практически занимания във фирми от бранша са обсъждани периодично с преподаватели и представители на бранша в рамките на различни обсъждания по време на учебния процес.

Мога да отбележа, че само през учебната 2013–2014 година се проведеха няколко дискусии и обмен на мнения и предложения между студенти, преподаватели, работодатели и пряко заети мениджъри и експерти от държавни институции в рамките на реализиращ се Проект на ЛТУ по Оперативна програма „Човешки ресурси” на МТСП във връзка с подобряване съдържанието на учебните планове и програми, в т.ч. и по Алтернативен туризъм. Изключително ценни и използвани в процеса на актуализация на програмите през изминалата пролет бяха критичните или утвърдителни мнения и предложения на студентите и външните експерти, на част от преподавателите в съчетание с изложените изисквания на предприемачи и мениджъри от бранша. Най-сериозно бяха коментирани и отчетени мненията, споделени от представителите на бизнеса, особено на партньорските организации по Проекта като Българската асоциация по алтернативен туризъм/БААТ и собственици на малки и средни фирми, членове на тази организация.

Перспективите на бъдещата реализация на обучаваните бакалаври по Алтернативен туризъм в ЛТУ преминава през алтернативите на специализирания туризъм и целогодишните форми за туристическо предлагане на продукти, търсени от по-платежоспособна публика от страната и чужбина. Във и вън от аудиторните, в семейна и приятелска среда се обсъждат реално варианти свързани с потенциалния или принудителния бъдещ статус на достойно възнаградени и

мотивирани специалисти или на „чергари”, пътуващи с куфари между морските и планинските ни курорти за работа в обекти на сезонния масов туризъм. Тези белези на днешната трудова пазарна действителност в българския масов туризъм е известен факт на всички млади специалисти, част от които завършват специалността Алтернативен туризъм в ЛТУ.

В думите, с които ние техните преподаватели ги насърчаваме по време на инструкциите, предхождащи студентски форуми, в т.ч. като „Дните на специалността” или по време на традиционното им участие в „Зелените дни” на София и туристическите борси най-често наблюдаваме на перспективата, че точно те ще „поемат кръста” да бъдат първопроходците на предприемачеството, свързано с реализиране на някои от утвърждаващите се форми на алтернативен и целогодишен туристически бизнес в България. Споделяме в дните и седмиците отдадени на лекционни и семинарни занимания през семестрите надеждите им, че с автентични и уникални програми и турове за културен, в т.ч. и религиозен, винен и кулинарен, както и за селски и екологичен, здравен и СПА, бизнес и хоби туризъм в зони и общини извън морските и зимните ни курорти може да се прави целогодишен малък и среден бизнес.

Икономиката на туристическата фирма и природознанието се използват в учебния процес за аргументиране на нашето разбиране, че Алтернативните видове туризъм са алтернативната икономика на малките и средни местни фирми и са шанс за повишаване на заетостта сред местните общности! В тази насока се търсят форми за аргументиране в практическите занятия и стажовете на нуждата от изучаване на успешния български и чужд положителен опит в алтернативното туристическо предлагане. Стремим се да ги вдъхновим да мечтаят за устойчиво предприемачество и успешно кариерно развитие в тази все още не доценена сфера на стопанската дейност, решаваща проблемите на безработицата и повишаването на благополучието не на крупните чуждестранни туроператори и инвеститори.

Академичният пазарен анализ продължава през целият курс на обучение и се прави с активното участие на студентите. Понеже за успешният предприемач е известно, че „най-добре се учиш от грешките” и затова ролевите игри, които налагат мисловна дейности и лично отношение включват съпоставка и оценка най-вече на неудачните примери за правене на бизнес и проблемни теми в масовия туризъм в България. А в България негативни инвестиционни решения и обречени на фалит бизнес идеи има предостатъчно!

Обмена на аргументи между преподавателите и студентите не пропуска темите за „бетонирането и асфалтирането” на защитени зони в резервати и паркове, на дюни и плажни ивици. Казусите от практиката включват разглеждане и коментар на резултатите, обект на обществен

дебат за лобисткият подход на политици и местни администратори, с „усилията“ на които се унищожиха уникални природни дадености и културни ценности. На база „кръчмаро-камериерския“ туристически приоритет в тези места се иззидаха не кокетни нискоетажни хотели, младежки или семейни комплекси, къмпинги и бутикови заведения и ресторанти, интегрирани в природната среда, а градски тип „билдинги“ и „квартали с многоетажни къщи“ или кичозни стриптизборни с опушени помещения с пластмасови маси и столове. Системата „ол инклузив“ или дребното предприемачество в курортните зони и създаде дву-тримесечно работещи курортни зони, привличащи социално слаби или ниско платжеспособни групи туристи и т.н.

Паралелно с анализа на негативните щрихи на действителността на този фон в лекции и семинарни занимания, нашите студенти коментират естествено и многото позитивни примери и добри практики, отговаряйки на въпроса: *Как алтернативната икономика на алтернативните форми на туристическо предлагане дава пазарен и социален шанс на представителите на местните общности? Защо бъдещето на Дестинация България е в обектите и зоните, в които се правят много по-дребни, но много обещаващи интегриращи местния ресурсен потенциал инвестиции, в частност в близост до природни феномени и уникални но не популярни културно-исторически забележителности, минерални извори и привлекателни атракции, не разглеждани като основно конкурентното предимства на страната в този сектор?*

В отговор на този тип проблемни въпроси и с отчет на резултатите от научно-приложните изследвания по тази тематика през годините се очертаха контурите на схемата и нивата на надграждащо обучение на бакалаври по Алтернативен туризъм в ЛТУ в рамките на четири годишното обучение. Отчетени бяха уникалните условия на ВУЗ-а по отношение възможностите симбиозата между теоретично обучение и практически занимания да се осъществява в **собствен учебно-тренировъчен комплекс, предоставящ уникални предпоставки за провеждане на най-близък до реалната работна среда учебен и приложно-тренировъчен процес.**

Концепцията, която условно следва реализирането на учебна схема през годините на обучение на бакалаври по АТ в ЛТУ, може да се илюстрира с пирамидална форма на теоретичните и практически занимания. При нея се оптимизират възможностите студентите да получат своеобразна тристепенна подготовка, включваща на принципа на ежегодното надграждане на знания и умения съответно, чрез : базисно интердисциплинарно обучение, специализирано и профилирано професионално обучение, съчетаващо дисциплини в следните степени или етапи:

В Първата степен, която обхваща първи и втори курс, студентите слушат лекции и провеж-

дат семинарни и практически занимания, разработват курсови задания и решават казуси за придобиване на базисни интердисциплинарни знания в това число в сферата на:

- а) **Ресурсното природознание и природоползване** в алтернативния туризъм, **екологията, екомениджмънтта и сертифицицията** на територии и зони, ресурсно осигуряващи продуктова и технологична иновативност в различните форми за реализация на инвестиционни инициативи в сектора на Алтернативния туризъм;
- б) **Въвеждането в научната теория и туристическата терминология, запознаване с характерните продуктови особености на масовото и алтернативното туристическо предлагане;**
- в) **Запознаване с основополагащи и съвременни въпроси и теми от икономиката на туристическата фирма и пазарните отношения .**

Втората степен е във втори и трети курс в периода, на която студентите преминават съответно през специализирано двумодулно по своето съдържание обучение, обединяващо фундаментални икономически и специални дисциплини по масов и алтернативен туризъм, комуникативни компютърни технологии в туризма и езикова квалификация минимум по два чужди езика.

Третата степен финализира концепцията за надграждащо обучение за бакалаври по Алтернативен туризъм в ЛТУ. Търсеният синергичен образователен ефект очертава фигурата на **четирилистната детелина**, символизираща като търговска марка специалност Алтернативен туризъм в ЛТУ и реалното *комбинираното обучение по туризъм, икономика, природоползване, съчетани с компютърна и езикова подготовка.* Тази степен, обхващаща трети и четвърти курс включва пред дипломна група и самостоятелна професионална практика и държавен изпит – защита от страна на четвъртокурсниците на пазарно ориентирани дипломни бакалавърски тези по Алтернативни видове туризъм.

Практически приложните предимства на този модел, по наше мнение, изведени от проучването на практическите резултати от комбинираното обучение по АТ в ЛТУ в последните пет години и споделени колегиални оценки на учебни програми в някои други ВУЗ, се обвързват в основната си част с начина на организация и провеждане на практиките на студентите от специалността. Те се провеждат в планираните за това периоди в рамките на учебния процес от едни от най-добрите експерти в страна, работещи като преподаватели в различните факултети на ЛТУ. Професионална компетентност и практически умения за работа в екип и за носене на персонална отговорност студентите придобиват в хотелско-ресторантьорските сектори на собствените комплекси на ЛТУ в Юндола, село Бързия и в морската база в град Несебър. Други активни

паралелни форми на практическо обучение на студентите от специалността се осъществяват в туристически обекти, чрез пряко участие в работата на екипи и чрез периодично смяна на позиции в различни места за настаняване и хранене, в Туристически бюра и информационни центрове.

Най-полезните практически ориентирани знания и умения студентите придобиват в рамките на стажове в офиси и представителства на туристически фирми, с които ЛТУ има партньорски договори за сътрудничество в тази насока. Планомерно през изминалите години в рамките на семестъра се провеждат изнесени от университета лекции и упражнения „на място“, като приложни занимания по екскурзоводство и анимация, внедряване на технологични, информационни и продуктови иновации в АВТ с посещения на офиси на ТИЦ на МИЕ и на ОП „Туристическо обслужване“ в София, Българска туристическа камара и Лозаро-винарската камара. Водещи служители и експерти като ментори споделят практически опит и обсъждат със студентите проектни разработки. За изминалия пет годишен период най-полезни според проучените мнения на студентите от всички випуски са практикумите по екскурзоводство и анимация, маркетинг и реклама на турове и курортни зони, пакетно аранжиране на програми по видове алтернативен туризъм и онагледяване на формите за разработване и реализация на туристически маршрути за български и чужди туристи.

Практиките включват обвързани с дисциплини като „Основи на АТ“, „Балнеоложки, СПА и Уелнес туризъм“ и други, посещения в публични и частни обекти за целогодишен вътрешен и международен туризъм в т.ч. обекти в цялата страна и край София на СБР-НК /Специализирани болници за рехабилитация / към Министерството на здравеопазването и на ПРО ЕАД към МТСП. Всички те са традиционно места за практическо запознаване с реалните възможности на целогодишния здравен, и СПА медицински и Уелнес туризъм. Обекти и заведения в културно-исторически комплекс и природни паркове, музеи, паметници и галерии, изложбени салони, спортни зали и театри са обект на практически визити и запознаване с условията за алтернативни програми за групи и индивидуални туристи в градската среда.

За придобиване на професионални знания и практически комуникативни умения се провеждат стажове под ръководството на наставници-служители на туристически фирми в т.ч. в ловни и рибовъдни стопанства, винарски изби и агроферми, СПА и Уелнес комплекси и по време на изложения и туристически борси в реална среда. Те са свързани с ангажиране на студентите с анкетиране на потребители, промотиране на фирмената дейност, информирание и консултиране, провеждане на дегустации, интервюта на туристи и професионално ангажирани посетители,

продуктова и фирмена реклама на различни видове програми и маршрути за алтернативен туризъм и други.

В заключение може да се обобщи, че придобития опит и разработената схема, свързвана с надграждащо обучение на бакалаври по Алтернативен туризъм в ЛТУ е действаща и балансирана система за теоретично-приложна подготовка и бъдеща реализация на млади специалисти с интердисциплинарни, многопрофилни и специализирани знания и умения в три пазарно ориентирани стопански области: **туризъм, ресурсно природоползване и икономика!** Това съчетание на **компетенции тип „три в едно“** им дава трикратно повече възможности за бъдещ професионален избор на реализация.

То отразява и фактите, че днес всеки участник в провежданите дискусии по проблемните въпроси, свързани с търговските и трудовоправни отношения е заинтересован от позитивни промени в сферите на образованието и реализацията на туристически кадри с висше образование в България. Дебата, който трябва да продължи и в близките години следва да е с отчет на всички интереси на участващите общности и да води към обединение около една по-обективна преценка на динамиката в условията в конкретната пазарна среда у нас и в съседните ни страни с развит туристически бизнес. Участниците в бъдещият реален и виртуален дебат, в крайна сметка следва да се съгласят, че качествено, базисно, продължаващо или моделирано на база надграждане на знания и умения професионално образование по туризъм с повече практики и стажове в реална среда е гаранция, както за качествена реализация и на подготвяните кадри, така и на предлаганите с тяхното пряко участие комбинирани и профилирани туристически програми като алтернативни целогодишни форми на пътувания в различните краища на България през идните години.

За сегашните собственици и новите инвеститори в различни краища на България и за представителите на местните власти е важно да се отчита в провежданата до 2020 г. местна кадрова политика обстоятелството, че алтернативните форми на туризъм изискват специално отношение за задържане, на подкрепа и партньорство с младите местни, стартиращи или реализиращи етап от своята професионална кариера специалисти. Алтернативният туризъм е алтернативната икономика на малките и средни местни фирми. Кметовете следва да издирват студентите по туризъм, учещи извън техните общини или области и да ги мотивират като обвързват стажове и практикуми с дейността на общинската администрация и местното предприемачество в сектора, а след завършване на тяхното образование с реализация в родния край или зона. Това предполага не само словесни обещания, а достойно възнаграждение и социални бонуси за професионалните и личности изяви и инициативи на специалистите в съответствие на приноса им към

крайните резултати от реализираните форми на обслужване на български и чуждестранни любители на целогодишните алтернативни туристически преживявания.

Налагащият се извод е, че партньорското търсене на по-ефективни форми на обучение и квалификация на принципа „учене през целия живот“ своето стратегическо място имат и ще имат периодичните дискусии по проблемни въпроси, съгласувани решения и адекватни промени в програмните схеми и съдържанието на учебния процес, организиран в професионалните средни и висши форми на образование по туризъм. Това като изискване важи с още по-голяма сила за предстоящия в ЕС програмен период до 2020 г., в който страната ни има своите шансове да стане **реално търсена дестинация за целогодишни форми на алтернативен туризъм**, което като цел е непостижимо без адекватна кадрова и ква-

лификационна политика в сектора, която координирано да се провежда на всички нива на компетентност и заинтересованост.

Литература

1. Димитрова, Б. (2011). *Спортна анимация и забавно-развлекателни програми*. Учебник за ОКС „бакалавър“ и „магистър“. Изд. Авангард, С.
2. Димитрова, Б. и кол. (2011). *Акваспининг като антистресова превенция на здравето*. Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, конференция „Оптимизация и иновации в учебно-тренировъчния процес“, С.
3. Димитрова, Б. и кол. (2006). *Плувни спортове в училище*. Ръководство за ОКС „магистър“. Изд. Авангард Прима, С.
4. Йорданов Й. (2013). *Основи на алтернативния туризъм*. изд. Интел Ентранс, С.
5. Йорданов Й. (2009). *Предприемачество в българските условия в сферата на красотата, СПА и Уелнес услугите и туризма*. изд. Арена на красотата, С.

INTERDISCIPLINARY "UPGRADE EDUCATION" AS AN ACCENT IN EDUCATING STUDENTS IN ALTERNATIVE TYPES OF TOURISM IN UF SOFIA – A SHARED TEACHING EXPERIENCE

Yordan Yordanov
University of Forestry, Sofia, Bulgaria

Abstract

In the search for more effective forms of training and qualification of Bachelor of Tourism and overcome the problems of their future implementation, its strategic position has and will have periodic discussions on the content of teaching in higher education in alternative forms of tourism. The selection of disciplines and interdisciplinary approach applied in basic, specialized and profiled training graduates in the specialty Alternative Tourism in the University of Forestry is a symbiosis of applied theory and advanced practice-oriented real business.